“An introduction to the Indian Electoral System and Voter Participation” in our Democracy Work

Credit Course Syllabus

One Credit Elective course to be made available for all undergraduate and post graduate students in all faculties

(Hybrid mode- online and offline)

Introductory remarks

1. SPPU has already introduced a mandatory extra credit course on Democracy, Elections and Governance for all first-year students of all faculties.
2. The proposed course by the CEO office can therefore become an add on (supplementary) course to the above-mentioned course
3. We suggest that it should be introduced as an ELECTIVE course and should NOT be made mandatory (Our collective experience as teachers about mandatory courses is that they remain notional for students and students do not see these courses as enjoyable/ interesting).
4. We suggest that the course should be of One credit instead of Two.
5. It should be introduced as a new certificate course available any student of any faculty. The award of certificate at the end of the course will potentially attract many more students to the course.
6. It should be taught in a hybrid mode. The classroom sessions of the course could be taught online and the practical / hands on aspect of the course could be conducted offline (mainly with the help of the NSS units in colleges where students are willing to take up this course)
7. Introduction of the proposed course as an online course will have many added advantages as it could be offered/ made available for students from other Universities in Maharashtra. The EMRC Pune could be used as a nodal agency in framing and implementing the online course.
8. As per the UGC norms of the CBCS (Choice Based Credit System) One credit courses need fifteen contact hours of teaching and learning. These could be divided as mentioned below. Of the total fifteen contact hours, seven hours could be devoted to online classroom sessions (theory part) and eight hours could be given to the practical/ hands on aspects of the course.
9. The course assessment should not be undertaken in the conventional mode of written examinations. Instead, the assessment should be based on fieldwork/ reports of fieldwork/ practical work about strengthening democracy and enhancing participation in electoral process.

“How Does our Democracy Work?: An introduction to the Indian Electoral System and Voter Participation”

Objective:

1. *To introduce students to the nature of Indian democracy and the main features of the Electoral System in India.*
2. *To help them understand the role of Election Commission of India and the office of the CEO.*
3. *To introduce students to the various platforms instituted by ECI for increasing voter registration, voting percentage, and strengthening democracy.*

Module 1. Understanding the electoral system & processes

(04 Lectures)

a. Main Features of the Indian Electoral System
b. Voter registration (Enrolment) / Special Summary Revision
c. Electoral processes and ICT
d. Journey from ballot paper to EVM & VVPAT

Module 2. SVEEP (Systematic Voter’s Education and Electoral Participation): Process & Philosophy

(03 Lectures)

a. Ethical & informed voting
b. Electoral literacy platforms: ELC, Chunav pathashala & VAF
c. Challenges & initiatives for strengthening democracy

Module 3: Course related fieldwork and Assignments (08 contact hours)

Module 3 will consist of any of the following projects/ assignments

a. To register at least 25 eligible voters in their respective constituencies
b. To make voters aware about the deletion of names from voters’ list in order to update the voters’ list and help them fill up the application form for the same in person (25 voters)
c. Creating posts on social media for advertising voter registration in the electoral roll, deletion/ corrections in the voters’ lists, special summary revision programs
d. Creating and actively leading the Electoral literacy club in their colleges, organizing programs on issues related to elections, ethical voting, democratic empowerment.
e. Leading initiatives on fair poll at the college level
f. Organize programs related to elections, ethical voting etc in coordination with the BLOS of the respective areas.
g. To observe and inspect whether Voter Awareness Forum has been set up at Government offices, NGOs, Corporate companies in the respective areas.

h. **To conduct surveys in villages/ localities/ housing societies on registration of voters and encourage registration process/ help with the updates in voters' lists.**

Note: Students who opts for this course would be considered as interns in the office of the Chief electoral officer, Maharashtra or offices working under this office.

Internship: **-** For Interested Students.
Period: - One to three months.
Place: - Electoral Registration Office, District Election Office, Chief Electoral Office.

****

श्रेयांकन (क्रेडिट) अभ्यासक्रम

पदवी आणि पदव्युत्तर पातळीवरच्या सर्व विद्यार्थ्यांसाठी एक क्रेडिटचा अभ्यासक्रम

(मिश्र स्वरूप - ऑनलाईन आणि ऑफलाईन अशा दोन्ही पद्धतीने दिला जावा)

प्रारंभिक टीपण

१. सावित्रीबाई फुले, पुणे विद्यापीठाने याअगोदरच लोकशाही निवडणुका आणि सुशासन या विषयावरचा एक अनिवार्य अभ्यासक्रम सर्व शाखांच्या प्रथम वर्षाच्या विद्यार्थांसाठी लागू केलेला आहे.

२. मुख्य निवडणूक अधिकारी कार्यालयाने प्रस्तावित केलेला अभ्यासक्रम सदरच्या अभ्यासक्रमाला पूरक म्हणून लागू केला जाऊ शकतो, अभ्यासक्रम अनिवार्य न करता वैकल्पिक स्वरूपात लागू केला जावा.

३. अभ्यासक्रम एक क्रेडिटचा असावा. कोणत्याही शाखेच्या विद्यार्थांसाठी खुला असावा.

४. प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम असे त्याचे स्वरूप असावे. अभ्यासक्रम पूर्ण झाल्यावर त्या विद्यार्थ्यांना प्रमाणपत्र दिले जावे जेणेकरून अधिक विद्यार्थी या अभ्यासक्रमाचा लाभ घेऊ शकतील.

५. हा अभ्यासक्रम हायब्रीड स्वरूपात शिकवला जावा. जर वर्गातील सत्रे ऑनलाईन असतील तर □तर सगळा भाग ऑफलाईन असावा. महाविद्यालयांतील राष्ट्रीय सेवा योजनेतील विद्यार्थी किंवा □तर □च्छुक विद्यार्थी अभ्यासक्रमात सहभाग घेऊ शकतात.

६. अभ्यासक्रम हा ऑनलाईन करण्याचा महत्त्वाचा फायदा म्हणजे □तर विद्यापीठातले विद्यार्थी त्याचा लाभ घेऊ शकतील पुणे विद्यापीठातील जे □एम आर सी केंद्र ऑनला□न अभ्यासक्रमाच्या साधनांच्या निर्मितीसाठी नोडल एजन्सी म्हणून काम करू शकेल.

७. **UGC** नियमांनुसार **CBCS** (चॉ□स बेस्ड क्रेडिट सिस्टीम) पद्धतीमध्ये एका क्रेडिट कोर्ससाठी अध्यापन आणि शिकण्यासाठी पंधरा तासांची आवश्यकता असते. हे खाली नमूद केल्याप्रमाणे विभागले जाऊ शकतात. एकूण पंधरा तासांपैकी सात तास ऑनला□न वर्गांसाठी (सैद्धांतिक भाग) आणि आठ तास अभ्यासक्रमाच्या पैलूंवर प्रत्यक्ष कामांवर दिले जाऊ शकतात.

८. लेखी परीक्षेच्या पारंपारिक पद्धतीने अभ्यासक्रमाचे मूल्यांकन केले जाऊ नये. त्याऐवजी, मूल्यांकन हे क्षेत्रकार्य / क्षेत्रकार्याच्या अहवालांवर/ मतदारांच्या नोंदणीबाबतच्या प्रत्यक्ष कामांवर आधारित असावे. (खाली मॉड्यूल 3 मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे)

“लोकशाही कशी चालते?: भारतीय निवडणूक व्यवस्था व मतदारांचा सहभाग यांची ओळख”

उद्दिष्टे :

१. **विद्यार्थ्यांना लोकशाहीचा अर्थ सांगणे □णि लोकशाही बळकट करण्याच्या प्रक्रियेची ओळख करून देणे.**
२. **भारत निवडणूक □योग □णि मुख्य निवडणूक अधिकारी कार्यालय यांची कार्ये समजण्यास मदत करणे.**
३. मतदार नोंदणी, मतदानाची वृद्धी □णि लोकशाही बळकटीकरण यांसाठी भारत निवडणूक □योगाने स्थापन **केलेली विविध व्यासपीठे समजून घेणे.**

घटक १. निवडणूक प्रणाली □णि प्रक्रिया (०४ तासिका)

अ. मतदार नोंदणी / विशेष संक्षिप्त पुनरीक्षण (उजळणी) कार्यक्रम
ब. निवडणूक प्रक्रिया आणि माहिती - संप्रेषण – तंत्रज्ञान (ICT)
क. मतपत्रिकेपासून ईव्हीएम (EVM) आणि व्हीव्हीपॅट (VVPAT) पर्यंतचा प्रवास

घटक २. स्वीप (मतदारांचे पद्धतशीर शिक्षण □णि निवडणुकीतील सहभाग) : प्रक्रिया □णि तत्त्वज्ञान

(०३ तासिका)

अ. नैतिक व सजग मतदान
ब. निवडणूक साक्षरता व्यासपीठे : निवडणूक साक्षरता मंडळ, चुनाव पाठशाला, मतदार जागरूकता मंच
क. लोकशाहीपुढील आव्हाने आणि लोकशाही बळकटीकरणासाठीचे उपक्रम

घटक ३ : **प्रकल्प /क्षेत्रकार्यावर □धारीत घटक** (०८ तासिका)

घटक ३ : पुढीलपैकी कोणताही एक प्रकल्प करणे अपेक्षित □हे.

अ. आपापल्या परिसरातील नाव नोंदणीस पात्र किमान २५ मतदारांची नोंदणी करणे.
आ. मतदार याद्या अद्ययावत होण्याच्या दृष्टीने मतदारांना नाव वगळणीसंदर्भात जागृत करणे आणि प्रत्यक्ष तसे अर्ज भरून घेणे.
□ समाजमाध्यमांवर नाव नोंदणी, वगळणी, दुरुस्ती, विशेष संक्षिप्त पुनरीक्षण कार्यक्रम यासंबंधी जाहिरात करण्यासाठी पोस्ट तयार करणे. उदाः मीम्स, रील्स, व्हिडीओ □
ई. आपापल्या महाविद्यालयातील निवडणूक साक्षरता मंडळांमध्ये निवडणूक, नैतिक मतदान, लोकशाही सक्षमीकरण या विषयांच्या अनुषंगाने कार्यक्रम आयोजित करण्यात पुढाकार घेणे.
अ. आपल्या महाविद्यालयात अभिरूप मतदान राबवण्यास पुढाकार घेणे
आ. आपल्या परिसरातील मतदान केंद्रस्तर अधिकारी (BLO) यांच्याशी समन्वय साधून चुनाव पाठशाळांतर्गत निवडणूक, नैतिक मतदान, लोकशाही सक्षमीकरण या संदर्भात कार्यक्रम आयोजित करण्यासंबंधी पुढाकार घेणे.
□ आपल्या परिसरातील सरकारी कार्यालये, निमसरकारी कार्यालये, स्वयंसेवी संस्था, कॉर्पोरेट कंपन्या येथे मतदार जागरूकता मंचाची स्थापना झालेली आहे की नाही, यासंबंधी सर्वेक्षण करणे.

ई. आपण राहत असलेल्या गावातील, सहकारी सोसायटीमध्ये किती नागरिकांची मतदार नोंदणी झालेली आहे, किती जणांची झालेली नाही, किती जणांची नाव वगळणी बाकी आहे, यासंबंधी सर्वेक्षण करणे आणि नोंदणी, वगळणी करण्यास प्रोत्साहन देणे.

टीप : जे विद्यार्थी या अभ्यासक्रमाची निवड करती त्यांचा मुख्य निवडणूक अधिकारी, महाराष्ट्र किंवा या कार्यालयांतर्गत कार्यरत कार्यालयात इंटर्न म्हणून विचार केला जाईल.

शिक्षणांतर्गत सेवा (इंटर्नशिप): इच्छुक विद्यार्थ्यांसाठी

१. कालावधी : एक ते तीन महिने

२. ठिकाण : मतदारसंघातील मतदार नोंदणी कार्यालय, जिल्हा निवडणूक कार्यालय, मुख्य निवडणूक अधिकारी कार्यालय.

*****